

VRELCI

Leto I. — Številka 7

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA

Oktober 1973

Stališče delavskega sveta do prekinitve dela v polnilnici

Komisija, ki je imela nalogo raziskati vzroke prekinitve dela v polnilnici dne 14. maja letos, je za obravnavo na družbenopolitičnih organizacijah in na delavskem svetu pripravila obširno poročilo. Obravnavo je bilo treba zaradi dopustov, ko je težko doseči sklepčnost samoupravnih organov, odložiti na konec avgusta oziroma na začetek septembra. Na svoji 34. seji dne 3. septembra letos je delavski svet večino časa posvetil obravnavi poročila. Nekaj dni pred tem pa so o isti zadevi razpravljali člani osnovne organizacije ZK in člani izvršnega odbora sindikata na skupni seji.

Poročilo komisije vsebuje poleg raziskave vzrokov za prekinitve dela tudi predloge delavcev za spremembo stanja, kakršno je bilo v polnilnici ob prekinitvi dela. Ugotovitve s področja osebnih dohodkov, organizacije dela, samoupravljanja in obveščenosti, pogojev dela, medsebojnih odnosov in kaznivih dejanj ob prekinitvi dela so plod razgovorov med komisijo in 33 delavci iz skladišča, polnilnice, delavnice, plinarne in vodstva enote. Iz teh ugotovitev in s proučitvijo še drugih okoliščin, ki so v neposredni ali posredni zvezi z zadevo, je komisija predlagala, naj samoupravni organi in organizacije v zavodu razpravljajo in odločajo o naslednjem:

Strokovne službe naj proučijo možnost hitrejšega obračuna učinka, tako da bi bil ob izplačilu osebnih dohodkov za pretekli mesec obračunan in izplačan tudi učinek.

Komisija za analitično oceno delovnih mest naj

prouči možnost in umestnost, da dodatek na leta službe gre delavcem že vsaj po desetletnem delovnem stažu.

Svet polnilne enote ali pa komisija, ki jo le-ta imenuje, naj pripravi predlog za uvedbo individualnih delovnih norm v skladišču. Isti organ naj prouči tudi pripombe na različno ocenitev delovnih mest ob veliki in mali polnilni garnituri. Svoje ugotovitve sporoči komisiji za analitično oceno delovnih mest.

Sistem rednega obveščanja delavcev o vseh podatkih poslovanja naj v najkrajšem času izdelajo strokovne službe.

Nove delavce v skladišču je treba na vsem razumljiv način seznaniti o načinu obračuna dnevnic oziroma kilometrine za sovozače in šoferje.

K izboljšanju organizacije dela v polnilnici bo pripomoglo pogostejše sestajanje odgovornih delavcev polnilnice in komerciale. Komercialna služba naj poskrbi za takojšnje prenašanje informacij o zvečanju ali zmanjšanju prodaje s tržišča tehnični službi polnilnice.

Razpored voznikov in potrebe sovozačev javlja prodajni oddelek skladišču za dva dni vnaprej.

Vodstvo polnilnice naj poskrbi za primerne zaloge slatine, da se odpravijo nenadne potrebe po podaljšanem delovnem času v polnilnici.

Sistem paletizacije je treba uvesti v čim širšem obsegu, založna skladišča pa je treba opremiti s transportnimi trakovi.

Šoferji kamionov ne smejo sami odločati o razvozu s paletami in o tem, kateri od

skladiščnih delavcev gre z njimi na razvoz kot sovozač.

Posebna, že predhodno imenovana komisija, ki ima nalogo proučiti organizacijo dela v polnilnici in izdelati predloge zanjo, naj izdela tudi sistem kontrolne evidence o prihodu in odhodu delavcev pri vratarju, določi evidenco uporabe službenih avtomobilov, določi način obračuna z delovnim nalogom v vzdrževalni skupini polnilnice in da predlog za določitev osebe, ki je pooblaščen nadomeščati direktorja polnilnice v njegovi odsotnosti.

Odgovorni delavci, ki predlagajo svetu polnilnice zasedbo prostih delovnih mest v skladišču, morajo predlagati za sprejem le tiste kandidate, ki so fizično dovolj močni za predvideno delo, zagotoviti pa morajo

(Nadaljevanje na 3. strani)

25 let gosta v našem zdravilišču

Jubilanta med prisrčnim sprejemom pri glavnem direktorju Lojzetu Libniku

Majhna svečanost s simbolično obdaritvijo, ki jo je priredil glavni direktor tovariš Lojze Libnik dvema jubilarntoma, poudarja neprimerno večjo pomembnost tega dogodka, kot pa bi bilo slutiti po formalnih okvirih, ki so ji bili res skromno odmerjeni.

Kdo sta jubilarnta? Prof. dr. Borivoje Božović, dekan medicinske fakultete v Beogradu, nosilec partizanske spomenice 1941, sanitetni generalmajor v rezervi, in tovariš Zdenko Ulepić, generalpolkovnik v rezervi, komandant vojnega

(Nadaljevanje na 2. strani)

Gostje o nas

Spoštovani tovariši!

Po povratku iz Vašega zdravilišča, kjer sem prebil tri tedne na »preventivnem« zdravljenju, čutim za prijeto dolžnost, da opišem svoje vtise in opažanja za časa mojega bivanja v Vašem zdravilišču, predvsem pa, da se Vam tem potom zahvalim za vso Vašo skrb in pozornost, ki sem je bil ves čas deležen pri Vas.

Vse je bilo tako pozitivno, brez kakršnihkoli kritičnih pripomb z moje strani in tako sem se po mojem povratku v Ljubljano resnično lahko o vseh uslugah, tako gostinskih, predvsem pa zdravstvenih, ki sem jih bil deležen, samo pohvalno izrazil.

Predvsem me je impresionirala čistoča, red in pa delovna disciplina v Vašem zdravilišču. Niti pred ordinacijami, niti v posameznih terapevtskih oddelkih ni nobenih »repov«, vse teče po ustaljenem redu in po natančno določenem urniku. Kajti za točnost pri delu skrbi tako samo zdravstveno osebje z vodilnimi zdravniki vred, ki so ob določenem času na svojih delovnih mestih, s tem pa so tudi pacienti prisiljeni držati se reda in točnosti. To je pa ravno tisto, česar po naših ambulantah in ordinacijah v mestih najbolj pogrešamo, kar povzroča mnogo jeze in nevolje pri pacientih in zdravstvenem osebju.

Tokrat sem bil v Vašem zdravilišču tretjič ter moram samo poudariti, da sem se tudi sedaj zaradi skrbne terapevtske nege — 9 mineralnih kopeli, 9 fango-obkladkov ob stalnem pitju mineralne vode in žolčni dieti ne samo fizično okreplil, temveč tudi resnično živčno odpočil.

Pri tem bi se še posebej rad zahvalil Vašemu zdravniku tov. dr. Lavriču, prav tako pa tudi vsemu zdravstvenemu osebju za vso skrb, ki so mi jo izkazovali ves čas zdravljenja. Prav tako se Vam zahvaljujem za dostavljeno mi »Odpustno pismo« in navodila v njem, katera bom v korist mojega zdravja tudi vestno izpolnjeval.

Vsekakor bom pa tudi naslednje leto, kakor ste v »Odpustnem pismu« priporočili, ponovno obiskal Vaše zdravilišče, ker je pač to vsekakor v interesu mojega zdravja potrebno.

Še enkrat prisrčna hvala za vse in na svidenje v poletju 1974.

Z odličnim spoštovanjem!

ZDENKO FEMC,
železniški inšpektor,
Ljubljana, Celovška c. 70

25 let gosta v našem zdravilišču

(Nadaljevanje s 1. strani)

letalstva JLA vse do svoje upokojitve.

Oba že več kot 25 let redno obiskujeta naše zdravilišče in oba zatrjujejo, da za svoje izvrstno zdravstveno počutje mnogo dolgujeta tukajšnjim zdravilnim vrelecem. Zunanji videz to stanje pri obeh razkošno potrjuje.

Ob tej priložnosti smo vprašali tovariša prof. dr. Božovića za njegovo mnenje o organizaciji zdraviliške zdravstvene službe in o perspektivah zdravljenja s prirodnim zdravilnim sredstvom. Odgovoril nam je, da ne more v celoti odgovoriti na vprašanje, ker žal nima vpogleda v čisto strokovno plat dela zdravstvene službe in niti ne v dokumentacijo. Prepričan pa je o njenem kvalitetnem delu.

Prirodni faktor pa ima že v svoji bitji zagotovljeno bodočnost. Mnoge civiliza-

cije in kraljevstva so izumrla, ker so se oddaljevala od prirode. Žal tudi sedanja generacija ni daleč od tega. Priroda in ozračje se vse bolj onesnažujeta in zastrupljata. Medikamentozni in prirodni faktor sta hodila v preteklosti in bosta morala tudi v bodočnosti tesno drug ob drugem po poti modernega zdravilstva.

Na zastavljeno vprašanje kaj mu je všeč in kaj je treba posebno kritizirati pri nas, je prof. dr. Božović jedrnato odgovoril: »Ne velja nenadzirano prometno stanje in divjanje po tranzitni cesti. Reklami v Srbiji in tudi v ostalih republikah bi bilo posvetiti večjo pozornost. Javno je znano dejstvo, da nekateri uslužbenci uglednih potovalnih uradov v teh republikah ne vedo ustreči potnikom na vprašanje, kje je Rogaška Slatina. Za goste bi bilo organizirati več kolektivnih zabav s pikniki,

izleti, obveznimi sprehodi itd.

Izredno pa mi je všeč prijaznost domačinov, saj se počutim tukaj kot tukajšnji občan.«

Donat vrelec je ocenil tovariš Božović le s superlativi. Izrekel je v latinščini star pregovor, ki se v prevodu glasi: kdor dobro čisti, dobro zdravi!

Tovariš Ulepić je povedal, da mu je naše zdravilišče poznano že izza druge svetovne vojne. Že takrat se je tukaj zdravil njegov brat. Sam pa se je izvrstno pozdravil po prestani operaciji žolčnega mehurja. Bolj kritičen je bil na stanje javnega reda in do motenja nočnega počitka.

Dve živi priči, dva primera, ki se kot zvesta sinova že petindvajset let vedno vračata k svoji materi.

Še na mnoga svidenja tovariš Božović in tovariš Ulepić!

S. ČUJEŽ

NEKAJ TEORIJE O VREDNOSTI DENARJA

Opravljamo gospodarsko dejavnost, ki se v dobršni meri vrednoti s tujimi valutami. Preko mednarodne menjave se nujno srečujemo z vsemi pojavi, ki spremljajo ceno blaga ali pa storitev na tujem ali pa tudi na domačem trgu.

Pričujoči članek ima namen pojasniti nekatere besedne pojme š tega področja. S poznavanjem pojmov bomo tudi bolje razumeli vzroke in posledice teh pojavov na domačem in tujem tržišču.

Denar je blago, kot so blago raznoteri rokodelski izdelki, industrijski proizvodi ali pa poljedelski pridelki, če so namenjeni menjavi preko tržišča. Ta vrednost pa je sestavljena iz notranje in iz zunanje vrednosti.

Kako pa se meri notranja vrednost denarja? Meri se s kupno močjo. Kaj pa je kupna moč denarja? Za boljše razumevanje tega si poma-

gajmo najprej z nekaj fantazije. Če bi zbrali na ogromnem prostoru vse količine v enem letu proizvedenih izdelkov, pridelkov in proizvodov (blagovna proizvodnja), ki jih merimo z metri, kg, tonami, komadi itd. in temu dodali razliko med uvoženimi in izvoženimi količinami blaga, bi dobili blagovni fond te dežele. Vse te količine pa imajo svojo v denarju izraženo vrednost ali ceno. Vrednost blaga pa se v urejenem tržnem gospodarstvu oblikuje na trgu v soodvisnosti od ponudbe in od povpraševanja po določenem blagu.

Torej imamo na eni strani fond blaga, na drugi pa fond denarja. Oba fonda pa sta lahko med seboj skladna ali pa neskladna — torej je kupna moč denarja odraz skladnosti ali pa neskladnosti med blagovnimi in denarnimi fondi. Kakšne so pa posledice, če so npr. denar-

ni fondi večji od blagovnih (če država vrši pretirano emisijo, tj. dajanje novega denarja v obtok)? V takih primerih govorimo o **inflaciji** ali razvrednotenju denarja. Odšteti je treba več denarja za enoto nekega blaga, kot je bilo potrebno pred nastopom inflacije.

Kako občutimo inflacijo mi kot potrošniki? Kaže se na trgu z naraščanjem cen. Pri zamrznjenih plačah nam zmanjkuje denarja za nabavo življenjskih dobrin.

Deflacija pa je obratni primer od inflacije. Pojavu velike ponudbe blaga (blagovni fondi so višji od denarnih) sledi zniževanje cen. Denar pridobiva na svoji vrednosti. Inflacija je svetovni pojav; meri se z inflacijsko stopnjo. V Jugoslaviji dosega ta stopnja 17 odst., v ZDA 10 odst., v ostalih razvitih evropskih državah pa od 5 do 7 odst. na leto.

S. ČUJEŽ

Stališče delavskega sveta do prekinitve dela v polnilnici

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi uvajanje v delo in seznanjanje novih delavcev z vsemi njihovimi pravicami in obveznostmi.

Izvrševanje s pogodbami o delu prevzetih del izven delovnega časa za lastno delovno organizacijo vzbuja v drugih delavcih dvome o izključni porabi prostega delovnega časa za izvršitev dela, zato naj se ta praksa čim bolj omeji.

V samoupravne akte zavoda naj se vnese določba, da si morajo vsi strokovni delavci, ki utegnejo s honorarnim delom v drugi delovni

organizaciji, prenesti tehnično znanje in poslovne tajne Zdravilišča, preskrbeti za takšno delo pristaneke pristojnega organa. Vodstvo enote pa mora brezpogojno poskrbeti za preprečitev kakršnegakoli dela za lastni račun (»fuš«) na delovnem mestu in z zavodovimi delovnimi sredstvi.

Obveščanje o sejah samoupravnih organov mora biti tako pravočasno, da se člani lahko pripravijo za razpravo, ki jo predvideva dnevni red seje.

Vsi samoupravni organi zavoda naj posebej razpravljajo o udeležbi svojih članov in v primeru neudeležbe in neaktivnosti posameznih članov obvestijo o tem delavce v enotah, v katerih so bili ti člani voljeni.

Dolžnost izvoljenih članov je, da o stališčih delavcev svoje enote seznanjajo samoupravne organe, prav tako pa o sklepih in stališčih samoupravnih organov seznanjajo delavce svoje enote. Člani samoupravnih organov in vodstveni delavci naj se za prenašanje informacij v večji meri kot doslej poslužujejo zapisnikov sej, oglasne deske in internega glasila.

Vodilni in vodstveni delavci naj v medsebojnih odnosih in pri vodenju uporabljajo način dogovarjanja in naj se izogibajo grobemu ukazovanju. Svoje delo naj opravljajo v okviru pooblastil in dajejo potrebna strokovna navodila.

Izboljšanje pogojev dela v polnilnici je naloga, ki jo je treba čimprej rešiti. Odpraviti je treba zastajanje vode pod stroji, prepih, pline in prah v skladišču ter urediti boljše razsvetlavo v polnilnici in primerno zatesnitev vrat v plinarni, prav tako pa tudi odvod odvišnega plina iz balona na prosto.

Pojavi pijanosti na delu so problem, za katerega rešitev je potreben enoten pristop, predvsem pa se morajo izostanki z dela evidentirati kot neupravičen izostanek, ki ima za posledico tudi postopek pred komisijo za ugo-

tavljanje kršitev delovnih obveznosti.

Za pohajkovanje in umikanje delavcev od dela niso odgovorni samo predelavci oziroma vodje skupin, ampak tudi sodelavci, ki takšne pojave prikrivajo. Šeite-nje kršilcev delovnih dolžnosti naj se oceni kot lažna solidarnost.

Kazniva dejanja ob prekinitvi dela, to je sramotitev partijske zastave z obešanjem na pol droga, telefonski poziv kurilnici, naj kurjač takoj preneha kuriti z grožnjo, da bo sicer eksplozirala nastavljena bomba ter prekinitve dovoda plina v novo terapijo z zaprtjem ventila, odgovorne strokovne službe z vsemi potrebnimi podatki in imeni storilcev prijavijo pristojnim organom za pregon.

Delavski svet se je v celoti strinjal z ugotovitvami komisije in sklenil, naj se njeni predlogi izvršijo. Soglašal je tudi z zaključki sestanka osnovne organizacije ZK in izvršnega odbora sindikata, ki so v naslednjem:

Svet polnilne enote je bil pravočasno seznanjen o tem, da so osebni dohodki omejeni z določili samoupravnega sporazuma v grupaciji

naravnih zdravilišč in zamrznjeni z zveznim predpisom; delavci so bili o načinu obračunavanja učinka za en mesec nazaj seznanjeni skozi večletno prakso, svet polnilne enote pa je vsak mesec o učinku razpravljal pred izplačilom;

vseh pravic za reševanje nejasnosti po samoupravni poti se delavci niso poslužili in je skupina delavcev organizirala prekinitve dela popolnoma anarhistično.

Za dan, ko je prišlo do prekinitve dela, je bil v organizaciji sindikata napovedan v polnilnici sestanek, na katerem naj bi obravnavali tudi problematiko osebnih dohodkov; večina delavcev je bila pripravljena na ta dan delati, vendar jim je bilo zagroženo z represalijami, če bi delali;

skupina organizatorjev je s podpihovanjem nezadovoljstva zaradi konkretnih nepravilnosti, ki pa same po sebi še zdaleč niso bile razlog za prekinitve dela, znala ustvariti takšno vzdušje, da je v naraščajoči skupini protestnikov ostala anonimna, iz česar se da sklepati, da so bile na delu naši samoupravni družbeni ureditvi sovražne sile. V. K.

Zakaj tako?

V oddelku za obračun osebnih dohodkov se je je zglasil mlajši tovariš. Močno je zaudarjal po preveč zaužitih količinah alkohola. Žal, čestokrat to ni nič posebnega. Prišel je robantiti, kričati, groziti in tolči s pestjo po mizi. Tudi to mnogokrat ni nič posebnega. Posebno je le to, da začudena tovarišica ni mogla kaj drugega razumeti, kot le nekaj o materi... , o nizki plači, ničesar pa o tem, kako se piše in kje dela. Uspelo ji je nekako ugotoviti, o čem in za kaj toča besed, šele potem, ko mu je pošla sapa.

Skušala mu je dopovedati, da nekaj dni ni delal, bolniško nadomestilo da bo dobil pozneje na posebnem izplačilu in tako naprej. Zaman, odšel je bojevito razpoložen, brez pozdrava, kot je tudi prišel.

Tukaj ne bomo imenovali tvojega imena. Tudi ni važno. Želimo povedati tebi in tebi enakim, da v naši družbi nihče ne sme sotovarišem groziti ali pa vpiti nanje. Tudi tu velja dobro preizkušeno pravilo: dobra beseda dobro mesto najde!

S. ČUJEŽ

Nekaj gostinskih uzanc v praksi

Ali je gost dolžan plačati naročena jedila, ki pa so bila ali preslana ali prežgana ali pa so imela netipičen okus?

Gost ni dolžan plačati takšna jedila, pa četudi jih je deloma že použil. Uzanca določa, če jedila v kvalitetnem ali pa v kvantitetnem pogledu ne ustrezajo, gost takšna jedila ni dolžan sprejeti niti jih plačati.

Ali je dovoljeno, da se ustekleničene pijače servirajo gostom tudi v čašah oziroma v nevtralnih steklenicah?

Znano je, da nekatere ustekleničene pijače servirajo v proizvajalčevi originalni embalaži. Vprašanje je v tem, če je gostinska organizacija dolžna, da takšne pijače nudi gostom v zaprtih steklenicah in če je gost dolžan sprejeti takšno pijačo iz odprte steklenice.

Običaj je in tudi določeno v posebni uzanci, da se vse ustekleničene pijače odpirajo pred gostom. To so kvalitetna sortna vina (traminec, rizling, dingač, biser, šampanjec in druga peneča vina, potem pivo v steklenicah, sadni sokovi, kokte in podobne pijače).

Gost ni dolžan naročeno pijačo sprejeti in plačati, če natakatar pred njim ne odpre steklenice.

S. ČUJEŽ

PRIKAZ DELA V ZDRAVSTVENI ENOTI

NAMEN PISANJA JE, DA V POLJUDNI OBLIKI SEZNANIMO ČLANE DELOVNE SKUPNOSTI ZDRAVILIŠČA O DELU NAŠE ENOTE, O POSTOPKIH, KATERE NUDIMO BOLNIKOM IN O BOLNIKI, KI SE ZBIRAJO PRI NAS.

Vračanje v preteklost

Odkar obstoja človeški rod, obstoja tudi bolezen. Ljudje se zatekajo k najrazličnejšim naravnim zdravilnim sredstvom, da bi bolezen ozdravili ali vsaj ublažili.

Za moč naravnih zdravilnih sredstev se začne zanimati medicina in stihijskemu vplivu doda še strokovno komponento. Strokovna veja v medicini, ki proučuje vpliv naravnih zdravilnih sredstev na človeka, se imenuje balneologija.

Sedanost

Naše zdravilišče pa ni samo čista balneologija, kajti zdravstvena služba pod strokovnim nadzorstvom profesorja H. Zaveršnika je uspešno združila čisto balneologijo in interno medicino — gastroenterologijo (obolenje prebavnega trakta). Zato lahko naše zdravilišče uspešno konkurira drugim in brez zadržkov sprejema na zdravljenje bolnike, katerim je potrebna braven zdraviliškega zdravljenja tudi sodobna medicinska obdelava (specialistična služba).

Zakaj in kako prihajajo bolniki — gostje v naše zdravilišče?

Z napredkom tehnike in mehanizacije je življenje postalo neverjetno razgibano in človek se v tem razgibanem ritmu slabo znajde in hitro utruji. Če pa k temu prištejemo še željo posameznika za uveljavitev v strokovnem področju, željo po zvišanem standardu, vidimo, da to presega fizične in psihične sposobnosti posameznika. Istočasno pa večina ljudi pozablja na važnost in pomen redne prehrane, počitka in rekreacije. Vse to privede človeka do obolenj, katere zdravimo pri nas. To so:

- obolenje želodca in dvanajstnika;
- obolenje žolča in žolčevodov;
- obolenje jeter in sladkorna bolezen.

Uspešno uvajamo tudi shujševalno kuro

Delo v naši terapiji se deli:

- ambulanta in ordinacije s specialističnimi službami, rentgenskim in EKG kabinatom,
- stacionarni oddelek I in II,
- elektroterapija in hidrotterapija,
- laboratorij,
- pivnica,
- sprejemna pisarna.

Ordinacije:

Bolnik je v ordinaciji z zdravnikom sam; to mu omogoča, da brez zadržkov izpove svoje težave. Ordinacijski čas

je določen v specialistični ordinaciji za prvi pregled 30 min, za ponovni 15 min. V ordinaciji splošnega zdravnika pa je za prvi pregled 15 min, ponovni 10 min. Tako določen čas je prinesel v naše čakalnice red, ker vsak bolnik že ob prijavi zve, kdaj pride pri zdravniku na vrsto. To je posebnost naših ordinacij, za katero smo prejeli že veliko pohval. Specialistične ambulante so:

gastroenterološka, katero vodi šef zdravnikov prof. dr. H. Zaveršnik;

kardiološka ambulanta z EKG kabinatom, vodi dr. Jože Kokovnik;

dermatološka ambulanta, vodi dr. Ksenija Pirc.

Pregledi v specialističnih ambulantah so namenjeni bolnikom socialnim zavarovancem, gostom samoplačnikom in domačim samoplačnikom.

V letu	Število pregledov		
	1970	1971	1972
v gastroenterološki ambulanti v kardiološki in dermatološki ambulanti	1216	1359	1298
v splošni ambulanti	—	1651	3545
Skupno	21308	21597	21597
	22524	24607	26440

Iz omenjene tabele je razvidno, da v naših ordinacijah število pregledov raste iz leta v leto.

Stacionarij I in II

Na stacionarnem oddelku I in II imamo nastanjene bolnike, ki so bili direktno preseljeni iz Klinike Ljubljana ali iz bolnic (Celje, Maribor, Ptuj itd.). Tem bolnikom je potrebno podaljšano bolniško zdravljenje kombinirano z balneoterapijo. Potreben jim je kompletni bolniški režim, dnevne vizite, deljeni obroki hrane, medikamentozna terapija in počitek. Veliko navedenih bolnikov je prišlo k nam neposredno po operaciji žolča, želodca itd.

Na oddelku II, v Zdraviliškem domu imamo prav takšen sestav bolnikov, samo v lažji obliki. Dnevno jih nadzira zdravnik, oskrbuje pa jih medicinska sestra in jim deli potrebna zdravila. Hranijo se v restavraciji.

Oddelek I in II nam ne zadoščata več. Število bolnikov, kateri bi po našem kriteriju spadali na oddelek, občutno narašča. Ni redko, da je operiranec 14 dni po operaciji sam v hotelski sobi — zelo preveč oddaljen od terapije.

Naš zdravstveni oddelek ima uvedeno dežurno službo zdravnika in medicinske sestre. Sestra je stacionirana na oddelku I v terapiji, da stacionarni bolniki niso sami. Ista dežurna ekipa je namenjena za bolnike — goste, nameščene po naših hotelih. Zdravniško pomoč jim posreduje vratar, sobarica ali pa bolnik direktno kliče.

Medicinska sestra dietetičarka — ali dietna sestra, kakor jo mi imenujemo, ima v naši ustanovi dve vlogi. Prvič: sestavlja jedilne liste in nadzira pripravo dietne hrane; skrbi, da bolniki dobijo predpisano dieto.

Drugič: Izvaja zdravstveno prosveto o pravilnem in zdra-

vem režimu prehrane. Daje napotke za dieto v času bivanja v zdravilišču in doma. Razgovore z bolniki ima vsak dan dve uri v ambulantnih prostorih.

Laboratorij obratuje v 11. nadstropju terapije. V njem so zaposleni vodja — mg. Mandičeva in dva laboranta (od tega eden pripravnik). V našem laboratoriju delajo vse potrebne preiskave za bolnike, ki se pri nas zdravijo: jetrne teste, krvne slike, krvni sladkor, želodčni sok, pregled urina in blata. Trenutno smo pred odločitvijo, da bi laboratorijski delavci imeli pripravljenost čez noč in popoldan. Dežurni zdravnik bi se v času dežurstva lahko posluževal tudi laboratorijskih izvidov bolnika.

Rentgenski kabinet je močno izkoriščen. S sklepom oz. pogodbo, da naše rentgenske storitve lahko koristijo domačini socialni zavarovanci iz celjske regije, je nastopil drug moment:

Vprašanje čakalnice in slatičnice — namenjene majhnim otrokom, ki prihajajo na slikanje kolkov. Vse priprave za slikanje na rgt oddelku delamo v ambulanti.

V pivnici mineralne vode so fontane vrelcev DONAT in STYRIA. V tem prostoru se zbirajo naši bolniki — gostje večkrat na dan in pijejo predpisane doze mineralne vode.

Bolniki imajo svoje oštevilčene kozarce — vrčke ves čas bivanja v Rogaški.

Okrogli prostor pivnice izredno lepo služi za stalne slikarske razstave, katere organizira delavska univerza.

Sprejemna pisarna v pritličju stavbe je središče administrativnega dela našega oddelka: Prijava in odjava za zdravniške preglede, vplačevanje vseh postopkov in storitev v zdravstvu. Menjalnica tuje valute in arhiviranje medicinske dokumentacije.

Fizioterapija

Več kot 300 let prihajajo v Rogaško Slatino ljudje iz različnih predelov sveta iskat zdravje, sprostitev in rekreacije. Že od davnih časov zapajajo ljudje v naravna zdravila in koristijo njihove zdravilne vrednosti. Zdravilna moč naših vrelcev, zdrava dietna prehrana in razgibana balneološka dejavnost, so zaslovele daleč preko naših meja in pritegnile v Zdravilišče vedno več gostov.

Zdravstvena služba se je iz leta v leto izpopolnjevala. Vzporedno z ostalo zdravstveno dejavnost je rastel in se razvijal fizioterapevtski oddelek, kjer se ljudje zdravijo z naravnimi sredstvi. Na tem oddelku koristimo naravne zdravilne vrednosti naših mineralnih voda, zdravilnega blata, izkoriščamo električno energijo v obliki kopeli, oblog, raznih obsevanj ter masaž.

Delo na tem oddelku je zelo razgibano in raznolično. Oddelek obsega elektroterapijo, gimnastično dvorano in inhalacije, v 10. etaži ter hidrotterapijo z različnimi kopelmi in terapevtskimi postopki v 3., 4., 5., 6. in 7. etaži terapije.

V starih prostorih Hidrotterapije, Styrie in male elektroterapije v Zagrebškem domu smo gostom nudili le nekaj vrst kopeli: mineralne kopeli, smrečne kopeli, medicinske polkopeni, električne in velike procedure — vse to le za osnovne bolezni, katere so ljudje prišli zdraviti v Rogaško Slatino. Danes je pogled na fizioterapijo povsem drugačen. Zraven omenjenih kopeli imamo celo vrsto različnih elektroteterapevtskih postopkov, inhalacije z mineralno vodo in z dodatkom raznih zdravil, gimnastično dvorano, kjer delamo razne vrste gimnastike in razgibavanj od poškodb, specialne gimnastike po operacijah do težke shujševalne gimnastike in raznih masaž.

Na hidrotterapiji imamo različne kopeli (Stangerjeve, CO₂, sedeče, japonske, podvodne masaže, blatne fango obloge itd.). Danes lahko trdimo, da je naš oddelek eden izmed najlepših in moderno opremljenih oddelkov in na tem oddelku lahko nudimo gostom okrog 40 različnih terapevtskih uslug.

Zraven že omenjenih osnovnih obolenj prebavnega trakta, se na oddelku za fizioterapijo zdravijo še bolniki, ki imajo prizadete roke, noge, hrbtenico po raznih poškodbah in ohromitvah, različna degenerativna obolenja sklepov in hrbtenice, reumatična obolenja in še tisti, ki prihajajo v Rogaško Slatino na shujševalno kuro z željo, da bi se otresli nezaželenih odvečnih kilogramov.

Sestava gostov je zelo različna po boleznih, po narodnosti in po načinu plačevanja. Tudi gosti — domačini iz okolice, ki bivajo doma, prihajajo na razne terapevtske postopke ambulantno na napotnice socialnega zavarovanja.

Naša želja je zadovoljiti vsakega gosta in ga kvalitetno obdelati. Ljudje postanejo nezadovoljni, če morajo čakati na preglede, na terapijo ali če ne dobijo predpisane terapije ob zaželenem času. Na podlagi zdraviliškega predpisa, katerega dobi gost ob prvem pregledu pri zdravniku, razporedimo takoj ob prihodu vse predpisane postopke za ves čas zdravljenja in tako gosta razbremenimo vračanja na razpored postopkov in morebitnega čakanja ob korištenju predpisanih postopkov.

Število postopkov raste iz leta v leto. Letos smo dosegli rekordno število, saj smo v prvi polovici septembra že presegli tisoč storitev dnevno. Vzporedno s porastom dela nastaja vprašanje, kako ohraniti kvaliteto dela z enakimi kapacitetami in s trenutno obstoječimi kadri. Izkušnje kažejo, da dobrih strokovnih delavcev z znanjem tujih jezikov na domačem območju ni moč dobiti, z oddaljenimi pa nastopi problemi stanovanj. V letošnjem letu smo uspeli dograditi še en oddelek za mineralne kopeli in s tem imamo še več možnosti zadovoljiti gosta — pacienta, ki ne želi kopanja v poznih popoldanskih ali večernih urah. Z dograditvijo novega hotela bomo našo službo še izpopolnili, saj bomo dobili tako težko pričakovano sauno, plavalni bazen in še več kapacitet za športno rekreacijo.

RAZGOVOR Z NAŠIMI ZUNANJIMI POSLOVNIMI PRIJATELJI

Gospod Kraus senior nam je rad odgovoril na spodnja vprašanja. Je poslovodja potovalne agencije Aurora Viaggi iz Trsta, ki jo vodi njegov sin Egon. Svoje slike nam ni hotel poslati, ker se boji, da bi pokvarila estetsko obliko časopisa, kot sam dobesedno piše. Skromnost tega uglajenega gospoda, skrbno negovane zunanosti in mondanskega nastopa resni na mestu, še posebno zato, ker mu njegov humor, čilost in temperament krepko zmanjšujejo videz, ki ga sicer neizbežno zariše osmi križ.

VRELCI: Kako ste s sodelovanjem z Zdraviliščem Rogaška Slatina poslovno in tudi drugače zadovoljni?

G. Kraus: Na splošno smo zadovoljni. Pripomnili bi le, da prejemamo odgovore na naša naročila za sobe šele po 14 in več dneh, alj pa tudi ne. Marsikom pa, za katerega ste nam rezervacijo zavrnil, pa izdate sobo na licu mesta v Rogaški Slatini.

VRELCI: Čemu naši skupni klienti najbolj prigovar-

jajo in kaj v Rogaški Slatini najbolj odobravajo?

G. Kraus: Prigovarjajo najbolj na hrano. Pri tem pa je upoštevati italijansko mentaliteto, v kateri je precej konzervativnosti pri hrani. Nadalje na pomanjkanje zabave in družabnosti ter na neprimerne odnose osebja do gosta. Odnosi bi morali temeljiti bolj na človekovi osebnosti, toplini, ne pa na strogo poslovnem, dejal bi, skoraj na industrijskem odnosu do človeka-gosta. Izredno pa so zadovoljni z zdravilno slatino, z lepo okolico in z zdravniškimi uslugami.

VRELCI: Pred kratkim smo pričeli z izgradnjo novega hotela A kategorije. Zgradba bo vključevala tudi pokrito kopalnico. Ali boste v krogu vaših klientov nove usluge uspešno prodajali? Cene bodo v slovenskem povprečju.

G. Kraus: Usluge novega hotela A kategorije bomo uspešno prodajali le, če bodo te ustrezale visoki kategoriji. Ni dovolj le lep videz

hotela, če ne nudi ustreznega servisa. Če bo cena v slovenskem povprečju za to kategorijo, ne bo pretirana. Ugotovili pa smo skoraj pri vseh hotelih, čeprav visoko kategoriziranih, vrsto pomanjkljivosti, kot npr. pomanjkanje osebja, nestrokovnost kadrov v strežbi, neokusna hrana, neustrezen odpiralni čas itd. Dovoljujem si vam podati naslednjo sugestijo: pred odprtjem hotela bi bilo smotno poslati vodilni kader na ogled kakšnega ustreznega hotela v Italiji ali v Avstriji, da bi se seznanili z načinom hotelskega poslovanja v teh državah, odkoder prihaja največ gostov v Rogaško Slatino. Za zaključek pa mi dovolite eno naše vprašanje: Kako pa ste vi zadovoljni z našim poslovanjem, še posebej v odnosu z drugimi italijanskimi agencijami?

VRELCI: Solidnost, kulantnost do naših strank, zavzetost (skoraj amabasadorska) za Rogaško Slatino, likvidnost do naših terjatev — vse OK. Takšnih partnerjev si še kako želimo!

S. ČUJEŽ

Strašna je bila ta beseda za vse tiste, ki so tam živeli v barakah, za tisoče, ki so bili tam mučeni, za tisoče, ki so umirali od lakote, za vse tiste, ki so z njimi trpeli. In strašna je še zdaj za vse tiste, ki ljubijo in spoštujejo svojo domovino.

Bil je sončen poletni dan, ko je vse dehtelo v čudni lepoti, v neizrekljivi tihoti in miru. Po cesti, ki se vije med travniki in polji, je počasi vozil avtobus.

»Če se ozrete na levo, vidite ostanke barak. Tu je bilo taborišče smrti, kjer so umirali naši ljudje in med njimi so bili morda vaši sorodniki...« je povedal vodja. Otroški obrazi so se zresnili, iz njih sta izginila razposajenost in smeh. Majhne, kuštrave glavice so se ozirale in njihove oči so vprašujoče zrle v razpadlo zidovje. Ustavili so se. Svečano in brez besed so se zbrali pri vhodu na pokopališče in poslušali:

»Tam, kjer raste najlepša trava, tam, kjer so polja, so umirali naši ljudje. Nihče ne ve, koliko so jih pripeljali, nihče ne ve, koliko jih je utonilo v strašni poplavi in nikoli ne

Rab

bomo zvedeli, koliko so jih pobili. Najbolj okruten je bil italijanski vojak, ki je sam umoril na tisoče nedolžnih. Ob kapitulaciji Italije l. 1943 pa je tudi zanj prišel čas sodbe. Zdaj je pokopan tu, pod »pragom«, da ga lahko vsak pohodi in vsak sovraži...« Šli so čez prag in tam je vsak stopil trdneje, kot da bi hotel poteptati v prah njegovo truplo.

Na visoki meji so cvetele rože — tako čudovite so bile! In ob rožah se je košatil rožmarin. Morda ga je tja posadila slovenska mati svojemu sinu ali možu, morda dekle svojemu fantu? Kdo ve? Toda to vedo vsi, du ga je vsadila ljubeča roka za spomin, da bi krasil ta del zemlje in cvetel zanje, ki tam počivajo.

Tiho in sklonjenih glav so hodili po peščeni poti in se ozirali na majh-

ne tablice s številko, imenom in priimkom. Grobove je zarasla trava, le tu in tam je šopek posušenega cvetja.

Mogočen pa je spomenik, ki se dviga visoko proti nebu, kot bi oznanjal svetu, da so tam grobovi slovenskih ljudi. Zastrmeli so se v napis: KER STE SVOJ RODNI DOM LJUBILI, NA RAB UMIRAT STE PRIŠLI!

Njihove oči so se srečale in ustnice so se same zganile v tiho, otožno pesem: V temnem gozdu ob tabornem ognju pesem tiho junaki pojo... Tu in tam se je v otroškem očesu zalesketala solza, ki je bila kot biser hvalnosti vsem tistim, ki tam počivajo. Vsak se je jim je hotel zahvaliti, četudi samo s skromno mislijo.

Še so strmeli v spomenik, kot da se ne bi hoteli ločiti od njega. Vsi so vedeli, da je tam ostal del njihove domovine in del njih samih. Ko so odhajali, so se še ozirali. Še enkrat so hoteli pogledati ta »skupni dom«, ki je tako oddaljen in ob vsakem obisku vedno znova obudi spomin na tiste strašne dni.

JOŽICA ŠELIGO

Zanimiv primer shujševalne kure

NOVEMBRA 1971. LETA JE PRIŠLA V ORDINACIJO 35-LETNA INOZEMKA A. R. TER KRATKO POVEDALA: »ZDRAVA SEM, ZDRAVNIKI PA SO MI REKLI, DA MORAM SHUJŠATI. TO TUDI SAMA HOČEM. SLIŠALA SEM ZA VAŠO SHUJŠEVALNO KURO IN PROSIM, DA MI POMAGATE.«

Klinični, laboratorijski in rentgenski pregledi so potrdili, da je žena razen tolačnosti in z njo pogojenimi težavami, povsem zdrava. Njena debelost je posledica nepravilne, preobilne prehrane. Ob prihodu je tehtala 125 kg — pri telesni višini 160 cm.

Predpisal sem ji pitno kuro z vrelcem Donat, specialno gimnastiko pod vodstvom fizioterapevta, ustrezne kopeli in masaže za 4-tedensko zdravljenje. Prvih 14 dni je imela Mayo-dieto, zatem redukcijsko. Razen blagih pomirjevalnih sredstev ni jemala nikakršnih zdravil. V štirih tednih je shujšala 21 kg.

Ob odhodu sem ji dal točna navodila, kako naj nadaljuje doma s pravilno prehrano, pitjem Donat vrelca ter fizioterapevtskimi postopki. V spremnem pismu sem prosil njenega zdravni-

ka za reden nadzor in priporočil preglede, s katerimi bi na kliniki ugotovili morebitne nepravilnosti v delovanju žlez z notranjim izločanjem (ščitnica, jajčniki, hipofiza, trebušna slinavka, skoraj nadledvične žleze). Dobili smo sporočilo, da so ob pre-

Novembra 1971: 125 kg

iskavah dali vsi testi normalne rezultate in da s kuro nadaljujejo.

Šest mesecev kasneje, maja 1972, je prišla ponovno na zdravljenje in po 4-tedenski modificirani kuri je tehtala ob odhodu 86 kg. V dveh kurah po 4 tedne, z vmesno predpisano prehrano doma ter fizioterapevtskimi metodami, je v sedmih mesecih shujšala skupno 39 kg.

Po tretjem zdravljenju letos marca je tehtala 62,5 kg, torej točno polovico telesne teže, kot jo je imela 17 mesecev poprej.

Vse klinične in laboratorijske preiskave pri nas in na kliniki v njeni domovini so pokazale normalno delovanje vseh organov in organskih sistemov. Žena se subjektivno počuti izredno dobro, je živahna, vitalna, nima več občutka stalne utrujenosti in nemoči, pri hoji in plavanju se ne zadaha več, nemoteno lahko dela. Sama pravi: »Prerrojena sem!«

aprila 1973 trikrat na zdravljenju v naši ustanovi zaradi tolačnosti, vsakokrat po 4 tedne. V času med kurami se je doma ravnala po dobjenih navodilih. Skupno je v 17 mesecih shujšala 62,5 kg, kar je polovica njene poprejšnje teže. Vsi objektivni izvidi so normalni.

Ta primer kaže, kako važno je usklajeno teamsko delo v ustanovi, kot je zdravi-

Marca 1973: 62,5 kg

Posojila za stanovanjsko gradnjo

V julijski številki našega glasila smo bili obveščeni, da je po dodelitvi kreditov prosilcem, ki bodo izpraznili zdraviliška stanovanja, ostalo na razpolago 250.000 dinarjev za prvotno odbite prosilce.

Da bo informacija o vseh letos dodeljenih kreditih popolna, povejmo še, da je komisija za dodeljevanje kreditov v svojem predlogu upoštevala že objavljene dodatne kriterije za dodelitev, delavski svet pa je njen predlog sprejel in dodelil kredite takole:

Prosilec	Prosil	Dobi
JERNEJŠEK EMA	30.000 din	20.000 din
BEG ALOJZ	15.000 din	15.000 din
BEDENIK MARIJA	40.000 din	20.000 din
PAŽON HILDA	20.000 din	20.000 din
FRIŠEK KARL	25.000 din	15.000 din
ŠMID MAGDA	20.000 din	15.000 din
GOBEC JOŽE	16.000 din	16.000 din
MOČNIK JOŽICA	20.000 din	20.000 din
JAGODIČ MARIJA	20.000 din	20.000 din
KURAJ SLAVA	30.000 din	20.000 din
STOJNŠEK IVAN	15.000 din	15.000 din
BLAZINA STANKO	40.000 din	20.000 din
KLEPEC MARIJA	30.000 din	20.000 din
GOBEC JOŽICA	25.000 din	14.000 din
Skupaj:		250.000 din

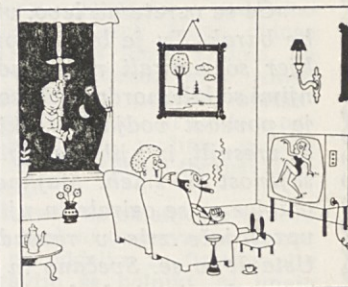
Maja 1972: 86 kg

Zaključek:

35-letna A. R. je bila v času od novembra 1971 do

lišče. Na liniji pacient — zdravnik — laboratorij — rentgen — fizioterapevt — kuhinja — strežba, je vsakdo napravil točno to, kar je bilo v programu predvideno, in uspeh ni izostal. Levji delež pa vsekakor nosi pacientka, ki je s trdno voljo in odločnostjo korenito spremenila dotedanji način življenja.

dr. MILAN ISTENIČ

VRELCI — interno glasilo delovne skupnosti zdravilišča Rogaška Slatina. Glasilo izhaja mesečno v nakladi 600 izvodov in ga dobijo vsi člani delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Stane Čujež. Tisk in klišaji: ČP Mariborski tisk.